

॥ १७॥ १८॥ छंदतः इच्छातः ॥ १९ ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ २५ ॥ २६ ॥ आरण्यं अरणीसंपुटं ॥ २७॥ समुत्थानसमागतं भीमादीनां समुत्थानं च धर्मराजेन सह समागतं संमेलनं चेति समा

यद्यपि स्वैनरूपेण चरिष्यथ महीमिमां ॥ नवो विज्ञास्यते कश्चिन्निषुलोकेषु भारत ॥ १७॥ वर्षत्रयोदशमिदं मत्सदा कुर्वद्दहाः ॥ विराटनगरे गूढा अविज्ञाताश्च
रिष्यथ ॥ १८॥ यद्दः संकल्पितं रूपं मनसा यस्याहं ॥ तादृशं तादृशं सर्वं छंदतो धारयिष्यथ ॥ १९॥ अरणीसहितं चेदं ब्राह्मणाय प्रयच्छत ॥ जिज्ञासार्थं मया त्वे
तदा त्वत्तं गृह्यपिणा ॥ २०॥ प्रवृणीष्वपरं सौम्यवरमिष्टं ददानि ते ॥ न त्वप्यामि नरश्रेष्ठ प्रयच्छन् वै बरांस्तथा ॥ २१॥ तृतीयं गृह्यतां पुत्रवरमप्रतिमं महत् ॥ त्वं
हि मत्स्य भवो राजान विदुरश्च ममांशजः ॥ २२॥ युधिष्ठिर उवाच देवदेवो मया दृष्टो भवान्साक्षात्सनातनः ॥ यं ददासि वरं तुष्टं ग्रहीष्याम्यहं पितः ॥ २३॥
जयेयं लोभमोहौ च क्रोधं चाहं सदा विभो ॥ दाने तपसि सत्ये च मनो मे सततं भवेत् ॥ २४॥ धर्म उवाच उपपन्नो गुणैरेतैः स्वभावेनासि पांडव ॥ भवानयं धर्मः
पुनश्चैव यथोक्तं ते भविष्यति ॥ २५॥ वैशंपायन उवाच इत्युक्त्वा तं दधे धर्मो भगवौ लोकोकभावनः ॥ समेताः पांडवाश्चैव सुखसुसामनस्विनः ॥ २६॥ उपे
त्य चाश्रमं वीराः सर्व एव गतः क्रमाः ॥ आरण्यं ददुस्तस्मै ब्राह्मणाय तपस्विने ॥ २७॥ इदं समुत्थानसमागतं महत्पितुश्च पुत्रस्य च कीर्तिवर्धनं ॥ पठन्नरः स्याद्वि
जितेन्द्रियो वशी सपुत्रपौत्रः शतवर्षभाग्भवेत् ॥ २८॥ न चाप्यधर्मे न सुहृद्भिर्भेदेन परस्वहारे परदारमर्शने ॥ कदर्यभावेन रमेन्मनः सदानृणां सदाख्यानि मंदं वि
जानतां ॥ २९॥ इति श्रीमहाभारते आरण्यके पर्वणि आरण्यप० नकुलादिजीवनादिवरप्रामौ चतुर्दशाधिकत्रिंशत्तमोऽध्यायः ॥ ३१४ ॥ ॥ ३१॥
वैशंपायन उवाच धर्मेण तेभ्यनुज्ञाताः पांडवाः सत्यविक्रमाः ॥ अज्ञातवासं वत्स्यंतश्छन्नावर्षत्रयोदशं ॥ १॥ उपोषविष्टा विद्वांसः सहिताः संशितव्रताः ॥
ये तद्भुक्ता वसंतस्मिन्मवनवासे तपस्विनः ॥ २॥ तान् ब्रुवन्महात्मानः स्थिताः प्रांजलयस्तदा ॥ अभ्यनुज्ञापयिष्यंतस्त्वं निवासं धृतव्रताः ॥ ३॥ विदितं भवतां सर्वं
धार्तराष्ट्रैर्धनं यथं ॥ छद्मना त्वतराज्याश्चानयाश्च बहुशः कृताः ॥ ४॥ उषिताश्च वने कृच्छ्रे वयं द्वादशवत्सरान् ॥ अज्ञातवाससमयं शेषं वर्षत्रयोदशं ॥ ५॥ तद्द
सामो वयं छन्नास्तदनुज्ञातुमर्हथ ॥ सुयोधनश्च द्रुपताकर्णश्च सहसौ बलः ॥ ६॥

हारः क्षिुर्धर्मस्य पुत्रस्य युधिष्ठिरस्य चातुसमागतमिति समासैकदेशभूतमप्यनुवर्तते ॥ २८ ॥ कदर्यभावे कार्पण्ये सदाख्यानं शुभाख्यानं ॥ २९ ॥ इत्याख्यके पर्वणि नैलकंठे ये भारतभावदीपे चतुर्द
शाधिकत्रिंशत्तमोऽध्यायः ॥ ३१४ ॥ ॥ ३१ ॥ धर्मेणेति वत्स्यंतः वस्तुमिच्छंतः ॥ १ ॥ २ ॥ स्थिताः स्वधर्मनिष्ठाः ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥